

ELŐFIZETES:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Nagy munka.

Zombor, 1893. szept. 7.

A nyári meleg kellemetlenségeitől már körülbelül megszabadultunk; beléptünk szeptember havába, amely előhírnöke az ősznek. A fürdőzők lassan-lassan haza kerülnek, hogy pár heti kellemes pihenő után megkezdjék az otthoni munkás életet. A honatyák is felrándulnak nemsokára a fővárosba; a parlament összeül, hogy fontos hivatásának folytatágot megkezdjen.

De hogy ezen célját elérhesse, nagyon szorgalmasan, tárgyilagosan és nagyon sokat kell dolgozni.

Mert annyi a teendő Magyarország parlamentjében, hogy alig tudja majd azt elvégezni; a minden téren megindult haladás, fejlődés, szerveződés munkája elvégre is a parlamentben vár szabatos és tárgyias feldolgozásra. A tények pedig — elég sajnosan — azt bizonyítják, hogy a parlament munkássága nem áll arányban a felszaporodott teendővel s a legelőrelőbb eszmék és tervek évek hosszú során megoldatlanul maradnak, lassankint feledésbe mennek, mielőtt még kivitelükhez fogni lehetett volna.

A múlt hónapban tartott minisztertanács tárgyalásairól tudjuk, hogy azokon a legfontosabb reformjavaslatok megvitattak s hallottunk már róla, hogy készen van a már beterjesztett egyházi reformjavaslatokat kiegészítő utolsó munkát is, a házassági jog egységes szabályozásáról, s ugyancsak készen van a közigazgatási bíróságról szóló tervezet is.

Azonban nemcsak ezek a legfontosabb javaslatok, amelyek megoldásra várnak. Mert hisz, hogy mást ne említsünk: a közigazgatási reform a maga teljességében, jelesen a községi reform, a közegészségügyi igazgatás állami szervezete ép oly fontos, mint a nagy port felvert egyházi reform.

Sőt tovább menve, az adózási reform szintén első rangú, égető szükséglete Magyarországnak.

Ha az állami tekintélynek a klerikális ellenakciók által szenvedett megcsorbulása nem követelné a gyors és erélyes kiküszöbölést, úgy a mi nézetünk szerint a reformok sorrendje olyképen lett volna megállapítandó, hogy a legelső legyen az adózási reform a valutarendezéssel egyetemben. Mert hisz első teendő az anyagi vagyonsodás feltételének szabatos megállapítása s csak

azután lehet a szilárd talajon függetlenül tovább munkálni. E tekintetben nincs, nem lehet a magyar parlamentben ellenzék a pártok között.

E reformot kellett volna aztán, hogy nyomon kövesse a közigazgatási reform, mely az állam nemzeti jellege biztosítása szempontjából hovatovább annál inkább szükségesnek mutatkozik. És csakugyan a jelenségek, amelyek Magyarország közéletében tapasztalhatók, a municipalizmus legelszántabb barátjait is kezdik meggyőzni az állami közigazgatás szükségességéről, ami nélkül az állam kormányzó hatalma oly emberhez hasonló, akinek van szive és van feje, de kezei és lábai nincsenek, hanem másnak kezeire és lábaira van utalva.

S így a midőn az adózási reform és a közigazgatás rendezése révén a magyar állam állami ereje és eszménye hathatósabb kifejlődésre jutott, akkor lett volna az ideje amaz egyházi reformok megvalósításának, a melyeket a jogállam egyenlőségi tana s a méltányosság megkövetelnek.

Fájdalom azonban, a tapintatlanul s megfontolatlanul felkorbácsolt kedélyek oly harcot provokáltak, a mely a kormányzat kötelességévé tette, hogy az egyházi reformot írja a teendők élére; s most már ott állunk, hogy a reform nagy munkájában mindjárt az elején találunk oly felizgatott és fanatizált ellenzékkel, a mely a reform többi részét tán békésen sietett volna velünk egy úton járva megvalósítani.

A küzdelem, kétségen kívül, komoly lesz s pedig leginkább azért, mert az ellenzék nagy része nem tartja feladatának az államhatalom pártjára állani akkor, a midőn alkalma van egy jelenleg hatalmi polcon álló párt és kormány elé nehéz akadályokat gördíteni. Ez a harc tehát nem csak az elvek harca, hanem a politikai párturalomnak harca is fog lenni. Az ellenzék jórésze csatlakozik azokkal, fegyverbarátságát keresi azoknak, a kik az állami hatalom egysége és szuverenitása ellen tüntetnek.

Am, bármily nehéz legyen is a harc, mi meg fogunk küzdeni s reméljük, hogy sikerrel! De még most is, a küzdelem közvetlen előestéjén, azt óhajtjuk, hogy előbb azok a kész javaslatok kerüljenek tárgyalás alá, a melyek keresztülvitele elé az ellenzék kevesebb akadályokat gördítenek, s hogy jelesen a közigazgatási bíróságról szóló javaslat, a mely sarkköve lesz az egész közigazgatási reformnak, első emeltessék törvény-

erőre. Hogy ez mindenesetre biztosítsa az országnak, mint fontos garanciális törvény, mielőtt az egyházi reform nagy csatája, a melynek kedvező kimenetelét, ha bár reméljük is, de biztosan nem tudjuk, megkezdődne.

Polgármester-jelölt. Mint örömmel értesülünk, Schlagger Gyula megyei főjegyző s hozzá intézett felszólításra kijelentette, hogy az esetben, ha a bizalom személyében összpontosul, kész a polgármesteri állást elfogadni. Schlagger urnak a közigazgatásbani jártassága, mindenkit lekötő tapintatos modora, kedvező vagyoni helyzetéből folyó függetlensége folytán ezen állásra teljesen alkalmas és Zombor város polgárai meglehetősen nyugodva, hogy a város vezetése Schlagger megválasztása esetében oly kezekbe fog jutni, melyek képesek lesznek az elhunyt érdemű polgármesterünk nyomdokain haladva, városunk előhaladására szolgáló üdvös eszméket kezdeményezni és megvalósítani.

„A magyar ifjuság kérelme.”

Ez alatt a cím alatt közöltük mult számunkban a magyar ifjuság kérelmi körlevelét.

Ifjuságunk eddig a fővárosban nagyon mostoha viszonyok között élt és él még mai napig is. Elvégezve sok küzdelemmel a középiskolákat, felmennek a legnemesebb ambíciótól hevitve az egyetemre, hogy szellemi kiképzésüket egy vagy más irányban teljesen bevégezzék. És legnagyobb részüknek még a megélhetéssel is küzdeni kell súlyos munkájuk mellett. A míg a legnagyobb szorgalommal a tudományt szívják magukba az egyetem padjain, addig az atra cura nem hagyja őket pihenni: nehéz küzdelemmel kell megkeresniük a betevő falatot.

Sokan, nagyon sokan vannak az egyetemi hallgatók között olyanok, akik minden támasz, segítség és gyámoltás nélkül önérejükől indulnak el a maguk elé tűzött nemes célok elérésére. És hányan vannak ezek között, akiket a nyomor és folytonos küzdelem megtör annyira, hogy pályájuk derekán kedvüket veszítve, letérnek a megkezdett útról. S így aztán nem egyszer megtörténik, hogy akikben a szorgalom párosulva van az igazi tehetséggel s akik ennek alapján hivatva lennének mint diplomás emberek fontos szerepet betölteni a közéletben, megkezdett pályájukat abszolút nem fejezhetik be.

Szóval — nem is mondunk ezzel ujságot — a mai viszonyok között úgy szólván lehetetlen egy szegény embernek az egyetemet elvégeznie;

A „BÁCSKA” tárcája.

Rózsákat hímezett . . .

Rózsákat hímezett
Patyolat vízszobá;
Édes csevegés közt
Folyt egyre a dolga.

Hol a kezét néztem,
Hol meg az öltését,
S így vártam ki lassan
A munkája végét.

Utána magam is
Munkába kezdtem:
Asztalomnál ülök,
Toll van a kezemben.

Bötüt bötü mellé
Rakok a papírra,
S akárhogy rakom is,
Sohogy sincs jól írva.

Nem látok előttem,
Nem látok egyebet,
Csak apró rózsákat,
Csak apró kezeket.

Márton Pál.

FÁJÓ SZIVBŐL.

(Napló töredék.)

Férfi s atya nyugszik itt; özvegy s négy árva keserve
Tette beszédessé rajta e néma követ:
Gyászait ha híven tudná kifejezni sóhajjal
És zokogás közt állana hamvainál.

Vörösmarty Mihály.

Kialdult az élet fáklója. Lezártak a gondos szemek, elmúltak az áldó ajkak, megszűnt dobogni az övéért lángoló szív.

Meghaltál drága atyám! Eltávoztál egy jobb hazába,
hol nincs szenvedés, bánat . . .

Kifejezéstelen, hideg lett arcod, mint egy márvány-
szobor fektüdtél a koporsóban. Hivatalak, de nem feleltél.
Mégfogtam kezéd, jéghideg volt. Kebledre borultam s
nem öleltél meg.

Sirtam, zokogtam bánatomban, de könyeim, jajaim
nem voltak képesek téged visszaadni az életnek. A ki
egyszer eltávoztál, az többé vissza nem jő!

Pedig én reméltem. Nem akartam elhinni, hogy
meghaltál; áltattam magam, hogy szenderegysz. Ott tér-
deltem koporsódnál, lestem megfeszített figyelemmel,
nem mozdul-e meg a kéktűt ajak, nem futja-e át pir-
sápadt arcodat, nem nyitod-e fel szemeidet?

Mindhiába!
Te aludtál. Igen. A halál örök álmát szenderegted,
melyből nincs ébredés, csak ott tul a szép menyországban.

Koporsódra helyeztem gyermeki szeretetemnek utolsó
jelét, a koszorút. Nem tudtad, nem éreztél azt. Pedig
a virágnak szomorú illata betöltte a szobát, sokat beszél-
hetett volna az én keserveimről, mert az én fájó könyvem
áztatta gyenge szirmai.

Nyugodni tért mindenki. Én még mindig ott voltam
ravatalodnál.

Künn vihar tombolt, zúgott a szél, jajgatva csap-
kodta az eső az ablakokat, mintha csak halottját siratta
volna. Oh, ez a künn dülő vihar úgy hasonlított ahhoz,
mely az én szivemben zajlott!

Az én arcom azonban nem árult el semmit, mintha
megkövesült volna, pedig agyamban örületes kín sajgott
s szivemben úgy fájt, vértett a mély seb. Szemem me-
reven függesztém arcodra, úgy sem sokáig nézhet-
tem már!

Egyszerre elhomályosult minden. Eszméletem el-
hagyott. Nem láttam semmit, csak a te alakodat.

Borzadva rázkódtam össze; felemelkedél. Szemeid
felnyitkák, szomoruan, szemrehányólag néztél reám. „Miért
sirsz? Miért keseregsz annyira gyermekem? Azt hiszed
enyhedre válik? Nem, nem! Imádkozzál! ez a legjobb
ír a sziv fájdalomára.”

Ne szomorkodj, ne busulj. Oh nekem úgy fáj e

bánat. Én nem haltam meg. Lelekem örökre él. Odafen
majd találkozunk!

Nézd anyád, élj neki. Nézd fivéreid és szeresd
értök az életet. Az én áldó szellemem velök lesz. Keresd
azt bennök, mit bennem atyádban vesztettél, szeretni
fognak helyettem is.

Mond nekik szálljanak bátran szembe az élet
viharával s ha csüggednek, buzdítsd őket e jelszavam-
mal: „Előre! Előre!” Légy örangyaluk!

Megteszed-e? Teljesíted-e kíváncsotom szótál lassan
s jéghideg kezéddel végig simítád homlokomat. Engem
úgy átfutott a borzongás. Erre lezártak sötét szemeid,
elmúltak ajkaid.

Igen, igen! — susogám lázas sietséggel s
ráborultam koporsódra.

A künn tomboló szél hirtelen felszakította a félig
becsukott ablakot. E zajra felébredtem.

Valaki megérinté vállamat. Anyám volt. Halványan,
mély gyászban, úgy nézett ki, mint a fájdalom busongó
anygala. „Gyermekem, te még mindig itt, még mindig
itt virasztasz? Térj nyugodni.”

— Anyám, drága anyám! Kérlek hagyj itt, hadd
nézzem ez áldott arcot, hogy utolsó vonásig, eltörölhe-
tetlenül vésődjön szivembe.

— De nagyon kifogsz mertüni gyermekem s ha
beteg lesz, anyádnak az úgy fog fájni. Nem elég volt
öt elvesztetünk?

— Menj nyugodni! Reggel még láthatod őt.

— Még csak reggel . . . s aztán többé soha, soha!

... Isten veled atyám!

Nyugodni tértem.

Zokogás, sirás volt az, mivel fáradt fejem nyuga-
lomra hajtám, zokogás sirás volt az, mire ébredtem.

Legelső volt tehozzád menni drága atyám. Imád-
kozva térdeltem koporsódnál. Nyolcat ütött az óra.

Megrezzentem.

Szivem elszorult. Még három óra s aztán vége,
örökre válunk . . . Ez a gondolat megfagyasztá ereimben
a vért. Gyorsan multak a percek.

Bejötték a halotti szolgák. Kérve kértem őket.
„Még ne? Még ne? Hagyjátok őt nekem!”

vagy ha sikerül is ez neki, az anyagi gondok és küzdelmek folytán tanulmányai csak hiányosak lehetnek. Természetesen néha akadunk kivételeknek. Vannak ugyanis olyanok, akik egy-egy nevelői, vagy más jobb állás elnyerése folytán megszabadulnak a küzdelemtől, de még ekkor sem szentelhetik minden idejüket az egyetemnek.

Az ifjak másik része ment az anyagi gondoktól. A szülei vagyoni viszonyai kedvező helyzetet teremtenek számukra, úgy hogy nem is ismerve a nélkülözéseket, testtel-lelékkel tanulmányaiknak élhetnek...

Ámde ezeknek a jövője talán még kétsége-sebb, mint amazoké. Hisz régi tapasztalat az, hogy a kedvező anyagi körülményekkel megáldott ifjak nagy része ha nem is épen elzúlik, de alaposan elromlik a fővárosi élet mámorának hatása alatt. Ez pedig nem kevésbé elszomorító jelenség, mint a szegény ifjak előbb esetelt helyzete!

És miben kereshetjük s találjuk fel az utóbbi bajnak okát?

Az ismert körülmény nagyon szépen megfelel e kérdésre. A középiskolákat elvégzett ifju nem talál otthonra a fővárosban, — ez a baj. Nincs, a ki tanácsokat adjon neki, nincs egy hely, a hova bizalommal és otthonias érzelmekkel léphetne be. Hanem e helyett kénytelen a vendéglők és kávéházak bűzös légkörét élvezni.

Szomorú és elszégyenítő viszonyok ezek! Csak nagyjában akartuk érinteni mindezeket, mert a részletes fejtegetés nézetünk szerint teljesen fölösleges, — hisz ujságot nem mondottunk.

És most a magyar ifjuság erős elhatározással önmagá akar ezeken a bajokon segíteni. Szép törekvés, a melynek — hitünk és erős meggyőződésünk szerint — a sikertelenség nem juthat osztályrészül. A lelkes, törekvő ifjuság nem lehet egyiránta abszolúte nem érdeklődő országnak ifjusága. A magyar haza polgárai pedig nem felejtkezhetnek meg azokról, a kikben egész nemzeti létünk jövője támaszt látják. Szomorú történelmi multunk eléggé megtaníthatott már arra, hogy mennyire szükségünk van önmagunkra, sokkal jobban, mint más államnak. Hogyne volna hát Magyarországnak szent kötelessége első sorban az ifjuság minél tökéletesebb kiképzésére törekedni.

Mi a magunk részéről a legszentebb meggyőződésünkben kifolyólag örömmel nyitunk tért az ifjuság kérelmi levelében megpendített nemes eszmének. Egyszermind tudomására hozzuk olvasó közönségünknek, hogy az esetleges adományokat szívesen elfogadjuk s készséggel juttatjuk rendelkezési helyükre.

Végül e helyett nyugtatjuk N. N. urnak 1 frtnyi adományát, a ki lelkes szavak kíséretében adta azt egyik dolgozó társunknak át. Lapunknál ő az első adakozó, reméljük, hogy példájának követését senki sem fogja elmulasztani!

Ujdonságok.

Uj jegyző. Adán a napokban megejtett választás alkalmával jegyzővé egyhangilag Aradszky Ulászló ottani segédjegyző választatot meg.

Nem hallgattak réám. Hídegen teljesítették kapott parancsukat. Felemeltek a koporsó fedelét...

Kegyetlenek! Nébantsátok! Néktek nem szabad elvinni őt. Nem a tiétek, az enyém, az én Atyám.

Oh ezek a rideg emberek nem tudták felfogni, hogy azzal a kis koporsófedéllel gyermeki szívem boldogságát, örömet, a földön a legdrágábbat zárták le.

Mi a virág, ha nincs napja s éltele harmata? Mi a madár, ha nincs számára levegő, a hol kedvére szállonghat? Mi a kis méh, ha nincs méze?

Mi levék én nélküled drága jó atyám? Hervadt virág, melyet az ősz hideg lehe ért. Madár, mely a légtől megfosztatott. Kis méh, mely hiába szállong a letartott rét felett, édes mézre nem lel.

Kivittek a temetőbe. Reád bányták a nehéz földet. Nem fájt már neked, pedig reád szórták. Ami az élők faj, nem fáj az már a holtaknak.

Kis halom volt, amit felettéd emeltek s én úgy éreztem, mintha a Kárpátok bérci szakadatok volna szívemre. Mióta a temető lett lakásod, azóta az az enyém is.

Szántalanszor felkereslek, de most már enyhült szívvel, hiven teljesítve, amit meghagyál. De talán te tudod is ezt, megszugia néked a szomorú kis árvácska, melyet sírodra tültem, mennyit térd'ek imázva hantodnál.

Ha öröm ér, eljövök bozzád, úgy szeretném veled megosztani, ha fájt a szívem, ha nehéz az élet, ha bánatnak, sértének az emberek, nálad keresek nyhülést, elpanaszolom néma sírhantodnak keserveimet.

Fájt a szívem s kimentem a sírkertbe. Egy csalágnyi búsdarjait ott zengte; Oly szomorú volt dala e madárnak. „Kin az élet e földön az árvának!”

És amint közel mentem a bokorba. Ott láttam egy kis csalágnyi meghalva; Mellette dalolt a másik párjának. „Jobb a sírban, mint élni az árvának!”

Ez a madár eldalolta életemet. Melyet a sors kegyetlenül tépet meg; S keresztet tette hajtottam búsdarjaimat: „En teremtem, adj nyhét az árvának!”

Jolán.

Uj tanév. A zombori állami főgymnásiumban és a kereskedelmi akadémiában az előadások már javában folynak. E hó 5-én tartották meg közösen a „Veni Sancte”-t Buday Gergely hitoktató pontifikálása mellett. A Veni Sancte után a d. u. folyamán mindkét intézetben tünepélyesen megkezdették az 1893/94. tanévet. A gymnásiumban Gerevics Gusztáv, a kereskedelmi akadémiában Zsuljevics Ernő igazgatók az iskolai törvények felolvasásának kíséretében budizó beszédet intéztek az ifjusághoz, szorgalomra és kitartó munkásságra intve őket. A mi a tanulók létszámát illeti, egyik intézetben sem tapasztalunk emelkedést. A gymnásiumba eddig összesen 287-en, és pedig az I-ső osztályba 70, a II.-ba 59, a III.-ba 50, a IV.-be 34, az V.-be 28, a VI.-ba 26, VII.-be 10 és a VIII.-ba 10-en iratkoztak be. A kereskedelmi akadémia ez idei hallgatói pedig összesen 67-en vannak. Az első osztályba 26-an, a másodikba 20-an, a harmadikba pedig 21-en iratkoztak be. Ez utóbbi intézetnél mint öröndetes dolgot említjük fel azon körülményt, hogy a mult évvel szemben sokkal több a vidéki tanuló. Ez miudenesetre öröndetes körülmény azért, mert ez csak azt bizonyítja, hogy intézetünk jó hírre a vidéken mennyire terjed.

Kugli-verseny. A zombori polgári kaszinó-egylet a kugli-versenyt folytatólagosan e hó 10-én, vasárnap d. u. tarja meg. A program két pontja maradt el, u. m. a három középső babára (Wurstra) való dobálás és a vigaszverseny. Amott a főnyeremény 20 frank, emitt pedig 20 üveg sör. A vigaszversenyben részt vehetnek mindazok a versenyzők, a kik az egész versenyfolyam alatt díjat még nem nyertek. A verseny kezdete d. u. fel 3 órakor.

Dal- és táncestély. A „Zombori iparos dalárda” f. évi szeptember hó 10-én (vasárnap) Miklósi Vilmos kerti helyiségében (a „Népkör” volt helyiségében) dal- és táncestélyt rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Misor: 1. Marcellaise. Éneklő a dalárda. 2. Esti dal. Abt F.-től. Éneklő a dalárda. 3. Nincsen olyan árva... Koschat Tamástól. Hármak, éneklők: Bussa Tivadar, Haasz Gyula és Csermák József urak. 4. Borsdal. Éneklő a dalárda. 5. Népdalok: Ablakomban rég elbervadt virágok... Ne sirj, ne sirj... Duna mellett... Zongora kísérettel éneklő Söröss Antal ur. 6. Elj őseinknek hazája. Schumann R.-től. Éneklő a dalárda. 7. Népdalok. Lányi Ernőtől. Éneklő a dalárda. A szóló részt éneklő Szigeti István ur. Belépti díj személyenkint 50 kr. Jegyek előre válthatók Kollár József ur. könyvkereskedésében, Szigeti István ur. kőfaragó üzletében és este a pénztárnál. Külön meghívók nem bocsátatnak ki. Kezdet 8 órakor.

Adakozóink! Sáros megyében a Szekeső, Tapoly, Andava és Tarca folyók árada elpusztította mintegy 60 község egész évi termését, 14 községben pedig még a lakházak is hasznavehetetlenné váltak. A kár körülbelül egy millió forint. Elképzelhető az ottani szegény földmivelő népek nyomora; egész évi fáradságos munka után nemcsak reményeik lettek tönkretéve, hanem még hozzá olyan szomorú helyzetbe jutottak, hogy a hosszú tél folyamán embertársaik könyörtelene nélkül bizonyára éhen is vesznének. „A tél végsővel fenyegeti ez igyekvő, józan batárszéli lakókat.” A nyomor oly nagy, hogy a vármegye egyedül nem képes annak gyökeres enyhítésére, az egész országhoz fordultak hát segítségért. Mi is felhívjuk olvasóink figyelmét a fenti szomorú tényre s hisszük, hogy lesznek olyanok, a kik egy pár fillért nem tagadnak meg!

Ellenőrzési szemle. A szabadtői cs. és kir. hadkiegészítési parancsnok a védőörvényi utasítás 35. §. 6. pontja értelmében ellenőrzési szemlélt fog tartani e hó végén és jövő hó elején és pedig a következő helyeken és napokon: Topolyán október hó 7—14-ig; Ó-Becsen október hó 18—22-ig; Zentán 24—27-ig; Zenta városát illetőleg a zentai járásra vonatkozólag pedig október hó 28-tól november 3-ig.

A kolera. Az augusztus hó 28-ától szeptember hó 3-áig kolerában történt elhalálozásokról és megbetegedésekről a következő pontos adatok jutottak rendelkezésünkre:

Ó-Becsen: megbetegedett 7 egyén, meghalt 4, meggyógyult 3.

Petrovszellón: megbetegedett 17, meghalt 8, meggyógyult 7.

Adán: megbetegedett 7, meghalt 4, meggyógyult 2.

Zentán: megbetegedett 3 egyén, a kik gyógykezelés alatt vannak.

Csurghon: megbetegedett 9, a kik közül 4 meggyógyult. Szóval lassan szedi az áldozatait a kolera. Szeptember 3-tól is körülbelül ilyen arányban fordulnak elő betegedések és halálozások. Más községekben, ugyanint Ó-Kanisán, Feketehegyen és Tiszaföldváron is voltak gyanus esetek, de a kolera fellépte ezekben a községekben még hivatalosan konstatalva nincs. A tegnapi nap folyamán Lok községből jelentettek gyanus megbetegedést.

Betiltott búcsúk. Baranya vármegye alispánja az ugynevezett gyúdi búcsú illetve búcsújárások megtartását a kolera válo tekintetből betiltotta. Vármegyének alispánja hasonlóképpen betiltotta az ilyen tájban megtartani szokott dorozsló szentkúti búcsút is.

Tánciskola. Endrédi budapesti vívó és táncmester már körülbelül három hete városunkban időzik. Egy szűkebb körű társaságnak adott órákat főleg a legújabb táncok betanítása céljából. A tanítványok az egész idegy alatt a legnagyobb szorgalommal igyekeztek behatolni a táncművészet legtitkosabb rejtelmeibe. Qdaadó buzgóssággal táncoltak három bétén keresztül. És az egész társaság páratlan jó kedvvel mulatott mindvégig. Nem egyszer megtörtént, hogy a hivatalos tánciskolai órákat meghosszabbították s feszelen kedélyességgel a hajnali órákig járták a ropogóst. Most azonban ezeknek a vig napoknak vége, a mennyiben a befejező mulatságot is átélvették már. Endrédi, ugyanis e hó 6-án tartotta meg a fő és végső próbát az Elefánt szálloda nagytermében. Ez a mulatság méltó befejezője volt az előbbieknek, a négy órai haragszó kísérete haza az ezen ideig kissé bár megfogott, de a táncban épen nem megtört vig társaságot.

A zombori takarékpénztár jubileuma alkalmával kiadandó album részére Sztójanovits jóhíru fényképezünk a főispán ömlétségét és több notabilitást lefényképezett.

Jóváhagyás. A feketehegy-szeghegyi zsidó szent-egy-ét alapszabályait a belügyminiszter a napokban jóváhagyta.

Művészeti kivitelű síremlék. Rónay István volt prigl-szent-iváni plébános, esperes, címzetes kano-nok és országgyűlési képviselőnek nővére öz. Gräber Miklósné, a prigl-szent-iváni temetőben művészeti értékkel bíró nagyszerű síremléket állított, melyet a nevezett urnó eszméje szerint Kölle Miklós budapesti jeles szob-rász készítet. A síremlék magas alapzatán Jézus szívé-nek szobra áll. Az alapzat középpontjában van a bol-dogult jeles magyar, német és latin költőnek, a ritka tudomány vallás-bölcsésznek és kiváló szónoknak jól talált relief arcképe, körülveve az elhunyt szellemi je-lentőségét kifejező emblemmel, lanttal, babérszörni-val, palmaággal, feszülettel és könyvvel. A könyvbe vésvé van két versszaka külföldön nagy figyelmet keltett egyik költeményének: a „Hymnus gloriae sanctissimi cordis Jesu devotus”-nak, melynek szövege így hangzik, vonatkozva a síremlék levő szoborműre:

„Ecce cor, quod nos amavit,
Sanguine dum nos lavavit!
Adorandum nunquam satís
Miraculum charitatis.
Cordium cor, lumen clarum
Salve sidus animarum!
Pangimus te mirabundi
Sola salus huius mundi.”

A szoboralapzat jobboldali mezejében az „Utolsó szó” című magyar költeményéből a következő versszak van kivéve:

„A tengernek hagyom bánatom,
Könnyem merül majd: súlyos volt nagyon.
Pihenjen ott a mély hullám alatt,
Ember szemét ott rajta nem akad.
Ne lelj meg sem búvár, sem hajó,
Arról a szívnél ah! tudni se jó.”

Az alapzat baloldali mezejében a „Requiem” című német költeményének végső versszaka áll:

„Horch, horch, es tönt Posaunenschall!
Es sammelt sich das Menschenall.
Vorüber ist das Erdenleid,
Die Engel rufen zur Seligkeit.
Lasst mich ruhen!”

A szobormű valódi remek és méltán dícséri a művészt és az izléssel bíró megrendelőt. Bács megye szobrászati műremekekben nem valami gazdag, s így a közönségnek véltünk szolgálókat tenni, midőn arra a közönséget fel-hívjuk. Ideális világnézetű fia sem igen sok van olyan, mint Rónay volt! Az emlék méltó ahhoz, akinek emel-ték. Hogy a szentiváni sírkert e műremeknek s a benne levő két családi sírholtnak, a Szemző- és Michels-féle kápolnának, méltó kerete legyen, jó volna azt befásítani és kapuzattal ellátni.

Kirándulás. Lallosevits Jabab f. hó 4-én felejt-hetlen emlékü kirándulást rendezett batinaí szőlőjébe. Két hettel előbb nyomatott meghívókkal invitálta meg a zombori „első lawn-tennis társaság” összes tagjait és még néhány jó barátját s ismerőst. Reggel 7 órakor mintegy 60-an kocsiira ültek s elindultak Bezdánba. Bezdánon túl a batinaí reparthoz hajtottak, a honnan hajóval voltak átkelendők az épen szemben fekvő szö-lőbe. A mikor a társaság a kocsirol leszállott, egyszerre iszonyu mozsár durrogatás ütötte meg füleiket. A zerve szemben szép hegyoldalon fekszik Jásó bátyánk szőlője, (a ház nemzeti színű zászlókkal volt feldíszítve) ott állott 6 drb mozsár, a melyeknek folytonos durrogatása egész fejedelmivé tette a fogadtatást. Hajón kelt át a társaság s megérkezve már várta a terített asztal s az asztalon pompás villás reggeli. A reggeli vig hangul-atban folyt le, utána a leányvár megtekintésére rándult az egész társaság, majd a kedves házigazda nagyszá-básu kobányáját nézték meg. Mire megérkeztek, már újra fel voltak az asztalok terítve. Diszbed várta a társaságot! Persze tósztokban sem volt hiány. Dr. Balla Aladár — a ki helyettes házigazda is volt — szép szavakban köz-szöndötte fel Szemző Istvánúrt, mint a ki a lawn-tennis társaságnak valódi lelke. Utána Jásó bátyánk emelte nem is egyszer, hanem körülbelül 40-szer a poharát fel és tritette fenékgé ennek vagy annak egészségére. És a mikor a bezdáni cigány ráhúta a tust, a hat mozsár is elmorogta magát. A hosszú és igazán lukullusi ebéd után a társaság dísz csolnakázást rendezett. A nem kevésbé pompás vacsora befejezésével pedig az ifjuság táncra perdült és járta éjjeli 12 óráig, a mozsarak folytonos dörgése mellett. Épen éjfél volt, a mikor csolnakon átkeltek a bezdáni partra s felszállva a kocsi-akra azon meggyőződéssel tértek haza, hogy a szerető, nyájás házigazda és a kedves házi kisasszony ritka vendégzeretete az összes résztvevőkre nézve egy valóban felejthetetlen, örök emlékü napot teremtett.

Féreesett kombináció. A „Z. és V.” írja, hogy abban az esetben, ha Schlagerter polgármesternek megválaszttnék, utódja a megyei főügyészségben Mat-kovits Lajos zentai főszolgabíró lesz. Ezen kombináció különben igen helyes lenne, csak két hibája van; az egyik az, hogy magának Matkovitsnak esze ágában sincs mostani állásától megválni, a másik pedig az, hogy Matkovits véletlenül nem ügyvéd. Eszerint fejre esvén ezen kombináció, az ahhoz fűzött másokról nem is kell megemlékeznünk.

Luther és Mohamed. Nincs az az ellentét a világon, amit a szerelem el ne tudna oszlítani. Hisz ime egy világos példa. Luther és Mohamed szelleme egyesültek egy szerelmes pár összekelésében. A leány egy bulkeszi luteránus bajadon volt, a férju pedig Adem Aga, Mohamed tanainak tántoríthatlan híve. Lenn Bosz-niában ismerkedtek meg, a hová a leány családja kül-tözött. Találkoztak minden nap s bár eleinte nem tudtak egy közös nyelven beszélni, szíveik dobogásából és szem-eiket sokat kifejező tüzből megértették egymást. Már boldogoknak hitték magukat, amikor a sors kegyetlen kézzel szét akarta őket választani. A leánynak ugyanis haza kellett volna térnie Bulkeszre. A meddig lehetett, addig búzta-balasztotta a hazatérést, de végre is meg-egyeztek abban, hogy Adem ur el fog utána jönni és megkéri az anyjától a kezét. A hitbuzgó bulkeszi német asszony azonban hallani sem akart egy mohamedán vórol. Persze, hogy ez nagyon fájt a szerelmes párnak. És most következik az érdekes dolog. Mohamed és Luther véd- és dacszövegséget kötöttek a német asszony ellen. Ebben a szövetségben bizva, Adem Aga megszök-tette a szerelmes leánykát. Az anya sűrgönye folytán a szerelmes párt a szabadtai rendőrség feltartóztatta, de utóbb tovább engedte, engedve azon szent ígének, amely Adem Aga állítása szerint a korábban is áll, hogy amit az Isten megkötött, azt az ember ne akarja szétválasz-tani. Allah nagy és hatalmas. Az ő árnyékában szózártak Szabadtáról Boszniába a boldogok.

A budapesti ker. Népszínház-utca beiratkozás véget. Az osztályról szóló iskola által bítelesített gyász városi vagy körörvos. Az igazgatóság minde-sítással szolgál.

Eljegyzés. Ir eljegyezte Zuberth Malvine kisasszonyt.

Pécsi kerék-pár-Egyesület 1893 egyesületi zászlójának kerékpár-versenyt rendező sport-társakat, sport-eg-zennel tisztelettel meg-hó 18-án. „Minden jót Kerékpár-Egyesület”, Tivadar, titkár. Versen-y Vilmos, elnök. Kis Szikorszky Tádé. Verso-dező és főparancsnok: dr. Bodó Aladár és Nándor, Koháris N. Dezső. Orvos: dr. Wal-A siklósi, villányi és Angster Emil, Simacs-Nóttér Jenő a „Pec-Ünepsi sorrend: Szó-Esti 8 órakor ismerked-helyiségében. Vasárnap 8 órakor reggeli a Bed-9 órakor kivonulás a siklósi 9 órakor. Délután 2 ó-lázbán és 2 órakor k-délutáni versenyeke-órák a délelőtt indul-zásolt ünnepléses fel-a-szerint valamint díjki-helyiségekben. Versen-hó 24-én. I. Nagy táv-Siklós-Villány-Lipovica-Pécsre. Távolság 121 k-párosok részére (mag-együlékes gépen. Első-város hölgyeinek díja: tisztelődíj; harmadiknak bronz érem; ötödiknek „P. K. E.” tagjainak 2 d. e. 9 órakor a sikló-vámbáznál. Mindazoknak nek, idő-érem. II. Bara-Táv. 30 klm. Péc-Pec-magyarországi kerékpár-nem nyertek, (bármilyen érem, másodiknak kis é-érem, negyediknek kis br-tagjainak 1 frt. Indítás sz-kor. III. Kezdek versenye-mánfai országúton az a-azon magyarországi keré-syenyen díjat nem nyerte-nagy bronz, harmadiknak érem. Tét 2 frt, a „P. E. szeptember hó 24-én d. 1893. évi szeptember hó rossz idő esetén is megfa-E.” versenytitkárához l-t kölesönny-segélyző-egyle-lott levelében, a borítékon

Az örökség mi-dályoztak meg a szegedi-tanyai gazda, a ki előreg-király módjára, meg élede-a jószágát s a maga szá-melyben öreg papjaira-gével. Az öregek szépen-mennyi jussón a földbe-mennyi a fiúnak, Király-lévő fiu azonban más v-akarta az egész tanját-szerazzen, egyik kezében-jelent meg az örökség me-gette az egész családát, h-Mikor Városcopy Ferec sze-megosztására hívtak, az ő-a tanyán, a fiu épen az a-ajtájában. Az öreg asszon-baditani kezéből. A fiu megkötözve is egyre fenve-A vagyon engem illet! Mi-tették, a mérnök felosztot a-egyik gyereknek a maga

Városi

Legtöbb adót fiz- bor szab. kir. város tanács-másra hozatik, hogy az 18-rendelkezéséhez képest a 18-tagok névjegyzéke az adót-den évben a városi igazol-tandó illetve kiigazítandó évről elkészített adókimuta-összetülése előtt és pedig 10-tember 14-ig bezárólag Gy- hivatalos helyiségében bete-lások pedig ugyanezen helyettesnél benyújthatók.

Börszárító telep- kir. város törvényhatósági hó 30-án 127. közyg. sz-ezennel közhírré tétetik, mi-közvágóhídi börszárító telep-let a közvágóhídi udvarán-vállalkozóknak átengedni, elkészített terv szerint a b-ezen 30 évi időtartam alatt-szerint hasznosítani. Ezen-23-án a városháza tanács-ter tárgyalás fog megtartani. V-nak, miszerint az árlejtési-módon felszerelt zárt aján-

A budapesti állami ipariskolába (VIII. ker. Népszínház-utca 8. sz.) levél útján lehet jelentkezni beiratkozás végett. Beküldendő: 1. a négy középiskolai osztályról szóló iskolai bizonyítványok. 2. az iparhatóság által hitelesített gyakorlati bizonyítvány. 3. a megyei, városi vagy körörvény által kiállított orvosi bizonyítvány. Az igazgatóság minden megkeresésre részletes felvilágosítással szolgál.

Eljegyzés. Dr. Muza Alfons bécsi gyakorló orvos eljegyezte Zuberth C. újdíki vaskereskedő leányát Malvine kisasszonyt.

Pécsi kerékpár-verseny. A „Pécsi Kerékpár-Egyesület” 1893. évi szeptember hó 24-én Pécsen, egyesületi zászlójának felavatásával összekapcsolva nagy kerékpár-versenyt rendez, melyre van szerencsénk a t. sport-társakat, sport-egyleteket és a n. érdeklődőket ezennel tisztelettel meghívni. Pécs, 1893. évi augusztus hó 18-án. „Minden jót” sport-társi üdvözléssel, „Pécsi Kerékpár-Egyesület”, Zsolnay Vilmos, elnök, Bolgár Tivadar, titkár. Versenybizottság: Versenybírók: Zsolnay Vilmos, elnök. Kiss József, alelnök. Zsolnay Miklós, Szikorsky Tádé. Versenytitkár: Ptacek Viktor. Rendező és főparancsnok: Egerszeghy Kálmán. Indítók: dr. Bodó Aladár és Ptacek Virgil. Időmérők: Marx Nándor, Kohárits N. János, Bayer Ferenc, Schwarcz Dezső. Orvos: dr. Wallerstein Bódog. Pályafelügyelők: A siklósi, villányi és a mohácsi kerékpárosok, továbbá Angster Emil, Simacek Alajos, Niedermayer János, Natter Jenő a „Pécsi Kerékpár-Egyesület” tagjai.

Ünnepi sorrend: Szombaton, szeptember hó 23-án: Esti 8 órákor ismerkedési estély a Sillay-féle vendéglő helyiségében. Vasárnap, szeptember hó 24-én: Reggel 8 órákor reggeli a Bedő kávéházban, délelőtt 9 órákor kivonulás a siklósi vámbóhoz a nagy versenyre. Indítás 9 órákor. Délután 2 órákor összejövetel a Bedő kávéházban és 2 órákor kivonulás a budai vámbóhoz. A délutáni versenyek kezdete 1/2 órákor. Délután 3-5 órákor a délelőtti indultak érkezése. Este 8 órákor a zászló ünnepélyes felavatása és közös vacsora étlap szerint valamint díjkiosztás a „Vademmer” szálloda helyiségében. Verseny sorrend: 1893. évi szeptember hó 24-én. I. Nagy táv-verseny. (Nyílt verseny.) Pécs-Siklós-Villány-Lipovica-Főherceglak, Mohácson át vissza Pécsre. Távolság 121 km. Csak magyarországi kerékpárosok részére (magyarországi lakosok) bármilyen együlési gépen. Elsőnek ezüst érem és Pécs városi önkormányzat díja; másodiknak ezüst érem és elnöki tiszteletdíj; harmadiknak kis ezüst érem; negyediknek bronz érem; ötödiknek kis bronzérem. Tét 3 frt, a „P. K. E.” tagjainak 2 frt. Indítás szeptember hó 24-én d. e. 9 órákor a siklósi vámbóhoz, érkezés a budai vámbóhoz. Mindazoknak, kik 7 és 1/2 óráig belül érkeznek, idő-érem. II. Baranyai verseny. (Nyílt verseny.) Táv. 30 km. Pécs-Pécsvárad és vissza. Csak azon magyarországi kerékpárosok részére, kik még első díjat nem nyertek, (bármilyen együlési gépen.) Elsőnek ezüst érem, másodiknak kis ezüst érem, harmadiknak bronz érem, negyediknek kis bronz érem. Tét 2 frt, a „P. K. E.” tagjainak 1 frt. Indulás szeptember hó 24-én d. u. 3 órákor. Nevezési zárnappal 1893. évi szeptember hó 20-án est 8 óra. A verseny rossz idő esetén is megtartatik. A nevezések a „P. K. E.” versenytitkárhoz Ptacek Viktor urhoz (Pécs, pécsi közönség-segélyező-egylet) küldendő, posta útján ajánlott levélben, a borítékra a szó „nevezés” feltüntetésevel.

Az örökség miatt. Borzasztó büntetett akadályoztak meg a szegedi tanyák egyikén. Király Mátyás tanyai gazda, a ki előregedett, elhatározta, hogy Lear király módjára, még életében szétosztja gyerekei közt a jószágát s a maga számára csak egy vacokt kér, a melyben öreg napjaira megbuzhassa magát a feleségével. Az öregek szépen kicsinálták maguk közt, hogy mennyi jusson a földből férjénél lévő leányainak s mennyi a fiúnak, Király Ferencnek. A suhanckorban lévő fiu azonban más véleményben volt s magának akarta az egész tanyát. Hogy akarátának fogantat szeressen, egyik kezében puskával, a másikban késsel jelent meg az örökség megosztásán s megölés fenyegette az egész családot, ha a tanyát nem hagyják neki. Mikor Városvy Ferenc szegedi mérnök, a kit az örökség megosztására hívtak, az öreg Király vejeivel megjelent a tanyán, a fiu épen az anyját fújtogatta a tanyához ajtajában. Az öreg asszonyt csak nehezen bírták kiszabadítani kezéből. A fiut meg kellett kötni s még megkötözve is egyre fenyegetőzött: — Megölöm őket! A vagon engem illet! Miután a vásott fiu ártatlanná tették, a mérnök felosztotta a tanyát s megjelölte mind-egyik gyereknek a maga részét.

Városi ügyek.

Legtöbb adót fizetők névjegyzéke. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel köztudomásra hozatik, hogy az 1886. évi XXI. t. c. 25. §-nak rendelkezéséhez képest a legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzéke az adóhivatali kimutatás alapján minden évben a városi igazoló választmány által összeállítandó illetve kiigazítandó lévén, ehhez képest a folyó évről elkészített adókimutatás az igazoló választmányi összehívás előtt és pedig folyó évi szeptember 6-tól szeptember 14-ig bezárólag Gyurisits György városi főjegyző hivatalos helyiségében betérjeshető, a netáni felszámolások pedig ugyanezen idő alatt a polgármesteri helyettesnél benyújthatók.

Börszáritó telep felállítására. Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1893. évi május hó 30-án 127. közgy. sz. a. kelt határozata alapján ezennel közhírré tétetik, miszerint a városi közönsége a közbiztonsági börszáritó telep létesítésére szükséges területet a közbiztonsági udvarán 30 évre bajorlandó magánvállalkozóknak átengedni, tartozván ez a mérnöki elkészített terv szerint a börszáritó telepet felállítani, s ezen 30 évi időtartam alatt börszáritási célokra tetszése szerint hasznosítani. Ezen ügyben f. é. szeptember hó 23-án a városi tanácsban tartott nyilvános versenytárgyalás fog megtartani. Vállalkozni kívánók felhívásnak, miszerint az árlejtési feltételek értelmében kellő módon felszerelt zárt ajánlataikat 400 frt bántópenz

kapcsán f. évi szeptember 22-ik napjának délután 5 órájáig a városi tanácshoz nyújtsák be. A terv, költségvetés és árlejtési feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Művészet és irodalom.

A „Kereskedelmi Szakoktatás” című havi folyóirat, mely dr. Schack Béla kereskedelmi akadémiai tanár szerkesztésében a „Kereskedelmi Szakiskolák Állandó Bizottsága” megbízásából jelenik meg, e hónap második évi folyamába lép. A gondosan szerkesztett és csinosan kiállított füzetek ugyan első sorban kereskedelmi iskolákkal (33 középkereskedelmi iskola és akadémia, közel 80 alsófokú keresk. iskola, 15 női és számtalan esti és ismételő tanfolyam) foglalkoznak és azoknak is szánják, de jelszavuknál fogva: „Az elméletből a gyakorlatnak és a gyakorlatból az elméletnek” használnak lapozgathat bennük mindenki, ki a kereskedelemhez közel áll. Ajánljuk e folyóiratot különösen pénzügyeseknek, vállalatoknak, nagykereskedőknek s mindazok figyelmébe, kik gyermekeiket kereskedelmi iskolákban taníttatják. Előfizetési ára egy évre: magánosoknak 2 frt, intézeteknek és testületeknek 5 frt. Az előfizetési összeg a lap kiadóhivatalába (Pozsony, kőház u. 44.) küldendő, hol mutatványszámok is kaphatók.

A „Vasárnapi Ujság” szeptember 3-iki száma 15 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: „Koburg Ernő herceg.” (II. Ernő, az elhunyt szász-koburg-gothai herceg, Alfréd, Ernő herceg utóda, s Alfréd szász-koburg-gothai herceg-örökös arcképe.) — Képek: „A megterés dalaiból.” Kovács Gergelytől; „Sejtes” Erdélyi Zoltántól; „A lány öröme.” Madzar Gusztávtól. — „Leány-vásár.” Az erdélyi havasok népeletről. — „Koburg vára.” (Két képpel.) — „Katonai léghajózás.” — „Salamon Ferenc emléktáblája s gyermek- és ifjúkora.” — „A dévai ref. templom és torony jelenlegi és leendő alakjában.” (Képekkel.) Szóts Sándortól. — „A De Plonville ur veszélyes helyzete. Elbeszélés.” (Képpel.) Irta Barr Róbert. — „Erdélyi kiállításunk történelmi csarnoka.” (Képpel.) — „Civilizált vademberek.” — „Révai Miklós emlékoszlóának leleplezése Nagy-Szent-Miklóson.” (Képpel.) — „Charcot.” (Arcképpel.) — „Egy leány a Salamon-szigetéről.” (Képpel.) — „A világ legnagyobb gyémántja.” (Képpel.) — „Lundoni divatlevél.” (Divatképekkel.) — Irodalom és művészet; Köztisztviselők és egyetemi; Sakkjáték; Képtalány stb. rendes rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságok”-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.)

Bács-Bodrogh megyei kör.

Viribus unitis! fejedelmi jelszó; fennen hirdeti a legelső magyar ember, a koronás apostoli király, illetve hű magyar népet a testvéries összetartásra és együttműködésre s ha van nemzet, a melynek e magas szöveg jelszóra szüksége van, az bizonyára mi vagyunk; hiszen rólkunk mondja a költő:

„Átok verte meg a magyart

Hogy az össze sohasem tart”

Hiszen európai lételtünk gyermekkorától kezdve pártbarokk dultak országunkat s a diós nemzet, mely annyiszor szállt szembe győzedelmesen az ellenség ezreivel, gyakran — mint történelmünk számos példája mutatja — bevillongások következtében jutott a tönk szélére, hova sem a vad tatár hordák barbársága, sem az ozmánok romboló dúlása nem tudta lerántani. S midőn Szent István a vármegyei szervezetet megalkotta, bizonyára szeméi előtt lebegett a nemzet ezen jellemvonása s hitte, hogy a megyék láncszemekként összefüggve, leghibb istápolói lesznek a magyar géniuszunk. A szent király nem is csalódott; intézménye egy ezredév viharaival szállt szembe s úgy látszik a másik hajnalának felderengését is megfogja pillantani. A vármegye élni fog továbbra is, csak hogy fakó kontósetet levegőbe ujj mebbe fog burkolni s az ország szívvel, viruló székvárosunkkal szervesebb kapcsolatban lesz, mint valaha! Vármegyének az első között áll az országban, úgy területe mint népességére nézve s ha Isten jóvoltából az anyagi téren vezérlő szerep jutott számunkra, miért ne dominálhatnánk — saját erőnk, törekvésünk jutalmul — szellemi téren is? Közledik a nagy reformok ideje, nagy átalakulásoknak nézünk elébe. A hazafiság ma már minden honfi szívéhez oda van tapadva s minden dobbanás az ország szívének szól. Keresnünk kell mindenképen a kapesot, mely bennünket az ország fővárosához fűz s ha kell, áldozatok árán is kivívjuk a helyet, mely méltán megillet.

Nem régiben alakult a fővárosban „Bács-Bodrogh megyei kör” cím alatt egy egyesület, mely megérdemli, hogy vele bővebben foglalkozzunk.

Megérdemli nemcsak ama szép és magas szövegért, melyeket maga elé tűzött, hanem azon közeli érdeknél fogva is, mely bennünket — habár önkéntlenül is — hozzá fűz. Megyénket az egész országban jóformán mindenütt rövidesen „Bácskák”-nak nevezik. S e szócikában gyakran mennyi guny, irónia összpontosul! Bácskai? persze jól iszik, mulat és boldogít cigányt, így karakterizálnak bennünket szelvény-hosszában s a fővárosi sajtó nap-nap után csipkedik a „kancsók és botok hazáját”. Sajnos, e fonák felfogást nem tudtuk eddig megöröni, nem tudtuk azon szellemi magaslatra emelkedni, honnan e sarkasztikus csipkedések valódi értékükre szállítottak volna. De ezen segíteni kell, mert lehet s a „Bács-Bodrogh megyei kör” elsősorban feladata ezen baj orvoslása. Meg kell mutatnunk az országban, hogy van bennünk akarat és tetterő szellemi téren is. S itt ismét előtérbe lép a fejedelmi jelszó: egyesült erővel! Ne hagyjuk parlagon a meglevő erőket, ne forgácsolódjanak szét a működés irányai, hanem mindenki vállalva buzgólkodjék a közös célokért s a siker nem maradhat el. A statisztika tanúsága szerint a fővárosban kétezer bácsmegeyi ember lakik s az anyamegye évenként háromszáz ifjút küld az „alma mater” falai közé; imponáló számok s létjogot adtak egy kör alakulhatóságának s csak az, aki látta azt a lelkes, örömtől tomboló alakuló közgyűlést, — alkothat magának igazán fogalmat arról, hogy milyen régen érzett hiányt lesz hivata e kör pótolni.

Kettős kapesot létesít, az egyikkel magához övezi tagjait, fejlesztve a társulás nemes eszméjét, ápolva a

baráti érzületet, a másikkal pedig meggyéket fűzi szorosra önmagával, illetve általa a fővárossal. Így lesz elérhető a cél s költői nyelven szólva: Bácsmegeyi csilaga fényesen fog ragyogni hazánk egén! De nemcsak ez lesz elérve: a tanuló ifjuság otthonra fog találni a kör helyiségeiben s a nagyváros szokatlan zajában idegen, tapasztalatlan ifjú jó tanácsra és támaszra fog találni; anyagi segélyt fog a kör nyújtani szegénysorsu tagjainak, tőle telhetőleg enyhítve a nyomort. Szóval a szellem minden eszközével iparkodik fog célját megvalósítani; milyen jól fog esni a fővárosba rándulóknak, ha felkeresve a kör helyiségeit: szűkebb hazájuknak kibebített kiadását látandják; csupa ismerős arc, mintha nem is mentek volna el hazulról. Hát még a sok kedvezmény, melyben egy ily kör tagjait részesíti; kezdve a színházi jegyeitől, miket fele árán szerezhetnek meg, egészen a legaprólékosabb élvezeti és szórakozási dolgokig. S mindezen előnyökhöz képest a tagsági díjak is minimálisnak vannak megállapítva. A kör alapszabályai, — melyeket alkalomadtán t. olvasóinkkal megismertettünk, kitűnően szervezett igazgatásról gondoskodnak. A kör buzgó elnöke sorra bejárva a megye nagyobb városait, állandó subventív eszközök ki a kör számára az egyes törvényhatóságok- és városoktól, sőt a megyétől is, s bizton remélhetjük, hogy a legközelebb megjelenendő felhívások — a kör támogatása iránt — a nagy közönségnél is visszhangra fognak találni.

Végül megemlékezzünk még a kör disztigájáról, kik — névszerint Gromon Dezső, Sándor Béla, Vojnits István, Flatt Viktor, Czorda Bódog és Pulszky Gusztáv — mint megyénk szülőitől valóban díszre válnak az egyesületnek!

Az actió megindult, egyesült erővel fogunk arra törekedni, hogy a fiatal csemetét pompás törzssé fejlesszük; szakítunk a hagyományokkal s megcáfolva a költő fentidezett sorait: összetartunk s alkalmat adunk a jövő lantosának, hogy imigyen dalljon:

„Áldás van a magyar népen

Együtt érez, bajban, vészben”

Eugenius.

Fürdőbe.

Vannak naiv lelkek, a kik szentül hiszik, hogy a fürdőhelyek csakugyan betegek számára vannak berendezve.

Legyen nekik az ő hitük szerint; azoknak én nem irok.

Vannak aztán ennek a fogalomtengelynek a másik végén olyan fin de siècle csemeték, kik az igazi beteget be sem ereszték Balaton-Füred, Trouville, Aix les Bains vagy Gastein rayonjába.

Ezeknek sem irok, mert el sem olvasnák. Hanem azoknak a vidéki jó szinben levő, de a kor idegességétől fertőzött, — a mindennapi hajszától kissé kifáradt, de tömört erősen fölött rendelkező polgártársaknak, a kik a fürdőhelyre való utazást a civilizált egyén sine qua non-jának tekintik, — adok egy jó tanácsot. Tudom, hogy ezt a tanácsot, mivel hogy jó is, meg ingyen is kínálom, senki sem fogja követni, mégis el kell mondanom, mert különben kifurná az oldalamat.

Jónap Huba ur, polgári foglalkozására nézve az államgépzetnek egyik srófia, vagy a megye egyik koripheusa, avagy ügyvéd, mérnök, tanár, szóval szépecskén jövedelmező állása van, syntheticus bölcseléssel nagyon komoly végkövetkeztetéshez jut. Ezzelre ugyan már többször, hogy a ramsztik nem izlik, hogy az újságok fresek, hogy polgártársai nagyon közönséges emberek, hogy a tarokkban nincsen változatosság, és sok más izgalmas kellemetlenséget; ezeket a „tényeket” csoportosítja és a szellemi számvetés facit-ja, hogy alig érdemes élni.

Innen már csak egy kis lépés a Wirwánig vagy a Schoppenhauerismusig, tehát a házi orvossal kell tanácskozni.

A házi orvos a természetes rend szerint szintén korának gyermeke lévén, azonnal készen a tanácsra; mert hát a modern orvos olyan, mint az árusító automata, bizonyos összegért rögtönös eredménnyel szolgál és elküldi Huba urat valamelyik gyógyhelyre, Pálics és Ramsgate között, mert Huba ur idegei ki vannak mertelve, meg vannak rongálva.

Tegyük fel, — kollegiálisból igazán feltételezem, — hogy Jónap ur idegei de facto rászorulnak egy kis olajzásra, mely célból a teljes, az abszolút nyugalom csakugyan regeneratív hatással szokott járni; no akkor rosszabbat a céllal homlokegyenest ellenkezőbbet nem is lehet elkövetetni vele, mint ha valamelyik hirneves fürdőbe küldik.

Mikor Jónap ur elhatározta, hogy megy és elkezd készülődéseit, a szegény idegek már fokozott tevékenységben vannak.

A fürdőhely megválasztását nem bizza az orvosára, hanem számos idevágó brochure elolvasása után maga határoz. Aztán az utirány sem közömbös; mert minél többet, minél gyorsabban akar látni. No meg aztán néhány elegáns dress nélkül igazán nem mehet abba a nagyhirű fürdőbe. Ha Jónap ur véletlenül nős ember, a mi épen nem lehetetlen, — hisz mindnyájunkat érhet baleset: — akkor mindezek az izgalmak még sokszorosán hatványozódnak.

Több napi fáradságos utazás után megérkezik és elfoglalja magánzárkáját.

Első sorban iparkodik oly társasághoz szegődni, melynek tagjai nálánál két fokkal magasabban állanak a társadalmi ranglétrán. Kinos praecititással fogja utánozni X. barát vagy Y. követségi attaché és egy társasgyülekezés, vagy egy kirándulás el nem mulasztana a févilágért, avagy néha épen csak ezért. Az étkezésnél megesszik sok mindent és mindig olyaténképen, hogy nyomrít minél hamarabb tönkre tegye. A hevíto cognac és a hűsítő jégízlet között hol forró ételt eszik hideg mellék étkekkel, hol hideget forróval.

Bizonyos számú hét mulva aztán testileg és lelkileg kimerülve; de a végnélküli való izgalmtól, mint a ki bőven élvezett szeszes italt, kipirulva, fényes tekintettel és büszkeségtől áradozó szívvel, hogy ő mennyivel különb legény a többi itthon maradtóknál, haza érkezik.

Kis ideig még eltart a szellemi fokozottság utóhatása, aztán lassanként, majdnem észrevétlenül beáll a testi szervezet általános devalvációja.

Jónap ur persze esküszik mindenre, a mi szent, hogy ama hirneves gyógyhelyen fölségesen érezte magát,

pompás színben volt, egyszóval egészséges volt, mint a makk, de itthon rossz a levegő, rossz a víz, rossz a bor, rossz a lakás, minden-minden komisz.

Az én tanácsom, melynek célja, hogy a fürdőzés általánossá vált szokásába egy csepp rendszerességet keverjünk, egyszerűen oda kulminál, hogy minden ilyen ember, kinek nagy a mehetnék-je, költözzék két hónapra — falura. De nem ám Gödöllőre, Budafokra vagy Rákospalotára, mert ezek már jó ideje hypercivilizáltak, hanem igénytelen, egyszerű csendes falura, teszem fel pl. Krusevlyára vagy Börvelyre, Abdera határában.

Rövid egy hét alatt lecsillapul az idegen arc okozta jogosult kíváncsiság a falusi lakosok mindkét rétegében és a 9 ik napon már a legdühösebb komodorok sem ugatják meg a tisztelt gyógyvendéget. A tizedik napon már ép oly feszült érdeklődéssel tekint egy a falun keresztül kocogó homokfutó koesi után, mint a legautóchtionabb Crusevlianus és a tizenegyedik napon már kétnapos gallérban diszeleg a piactéren, élvezvén a községi gulyának kiszvonulását.

A második hét leforgása előtt már benne van a legegészségesebb circulus vegetativusban, melynek két polusa az evés és az alvás és ezek között egy nagy semmi terít el, melyet a legkedvezőbb esetben egy kis kuglizás szakít meg zöld oázis gyanánt.

Ez az állapot aztán olyan alapos pihenést enged a szegény agyonizgatott idegeknek, hogy két hónap lefolyása után egy közönséges hajókötél, holdkörös szőke missz lesz hozzájuk képest.

Es mily olesó, mily nyugalmas, mily tartós hatású és mily megfizethetetlen egy ilyen falukura.

Csak kettőre kell még egy kis figyelemmel lenni és pedig tünepnapon ne menjén a korcsmába és korán fektüdjék le mindennap.

Mind a két gyógmód probatum est, tisztán látható, melyik az idősebb, tehát bátran föltehetem, hogy a legközelebbi saison alkalmából minél többen fognak — hirneves gyógyhelyekre menni.

A balneológiai kongresszus egyetemi tanártagjai is nagyban ajánlgatták a honi fürdőket és majdnem mindnyájan a külföldiekben nyaraltak.*)

Kabos Márton.

*) Nem osztjuk mindenben cikkirő nézetét: tekintve azonban, hogy bizonyos tekintetben szerintünk is tényleg igaz van s hogy nagyon sokakra néve határozottan jó tanácsot ad, készséggel közöltük fenti sorait.

Közgazdaság.

A mentulajdonosok figyelmébe. A földmívelésügyi miniszter a következőkről értesíti a mentulajdonosokat: Mindazon mentulajdonosok, kik eladó menlovaikat megvétel végett az állami lötenyészintézetek részére felajánlották, ezennel értesítetnek, miszerint a bejelentett mének bizottsági megsemlése és esetleg megvásárlása a következő helyeken fog eszközöltetni: Szabadkán, Nyiregyháza és Nagy-Mihályon szeptember hó 12-én, Mezőhegyesen és Nagy-Kanizsán szeptember hó 16-án, végül Budapesten a lötenyésztes emelésére alakult részvénytársaság által október hó első felében rendezendő ménkiallítás alkalmával, melynek idejét, ugy mint eddig is, a nevezett társaság fogja annak idejében közhírré tenni. Ezzel kapcsolatban figyelmeztetnek a mentulajdonosok arra is, miszerint szabadságukban áll menlovaikat a fentirt vásárhelyek bármelyikén elővezeteni. Az elővezetés helye és ideje iránt kellő tájékoztatást a vásár napján az illető vásárhely hatósága fogja a kérdezősködőknek megadni. A megvásárolt menlovak a helyszínen fognak azonnal átvétetni, vételáruk pedig az eladó által megnevezendő adóhivatálnál 1894. évi január hó folyamában fog folyóvá tétetni.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. L. „Üdvözlét hazá.” Ön, akitől már olyan jó verseket olvastunk, talán nem is gondolja komolyan, hogy ezt a meglehetősen gyöngye dolgot felhasználjuk. Hiszen igen szép dolog az, hogy a távolban visszaemlékezett hazájára és otthonára. De ezek a nemes érzelmek is elvesztik a hatásukat, ha azokat úgy öntik versbe, amint ön tette. A kellő hangot abszolúte nem tudta eltalálni s e mellett olyan erőltetett kifejezéseket, sőt egész mondatokat használ, hogy az embernek az értelmet csak nagy kinnal lehet kiszilabizálni. Hanem azokból a jó versekből természetesen a legnagyobb készséggel közlünk akár hányat.

Naptár.

Szeptember.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
8 Pent	Kisassz. n.	Korbinian	27 Poémén
9 Szom	Klaver Ph.	Gorgon	28 Mózes rem.
10 Vas.	A 16 B.-a. n.	A 15 Jodok	29 C 15 Ivan lef.
11 Hétfő	Jácint vt.	Teodóra	30 Sándor pk.
12 Kedd	Guidó hv.	Guidó	31 A.-assz. öv.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Pályázat.

Csávoly község elemi népiskolájánál megüresedett tanítói állásra pályázat nyitattik. Evi jövedelme 400 frt készpénz, 50 frt lakbér és 4 erdei öl lágý hasábfá. Tannyelv német, dalmát, magyar. A megválasztott tartozik a rendes és ismétlő iskolában az iskolaszék által meghatározandó osztályban az előirt tantárgyakat tanítani. A kellően felszerelt kérvények **szeptember hó 14-ig** nt. Kuts János esperes-plébános urhoz Bikityre küldendők.

Csávoly, 1893. évi augusztus hó 31-én.

Dr. Szucsics Sándor,
plébános, iskolaszéki elnök.

3—2

Iskolai tankönyvek.

Az 1893. évi tanév kezdetével felhívom a t. szülők becses figyelmét

könyv-, zenemű- és papirkereskedésemre,

hol mindennemű **iskolai tankönyvek, író- és rajzszerek** jutányos áron kaphatók.

Ugyszintén becses figyelmökbe ajánlom

KÖNYVKÖTÉSZETEMET,

hol tan- és egyéb könyvek erős és szép bekötését elvállalom.

Magamat becses pártfogásukba ajánlván, maradok kiváló tisztelettel

KOLLÁR JÓZSEF,

könyvkereskedő,

Zomborban, fútea, Szemző Gyula ur házában.

3—3

Tankönyvek egész vászonba köttetnek.

7771. szám.

kig. 1893.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye zentai járásba kebeleztet Mohol községében egy 500 frt fizetéssel ujonnan szervezett könyvelői állás betöltésére pályázat nyitattik. Felhivatnak azok, kik ezen állás elnyerésére pályázni szándékoznak, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat alulirt főszolgabirónál **f. évi szeptember hó 22-éig** nyújtsák be, a választás f. évi szeptember hó 23-án fog megejtetni.

Zentán, 1893. évi augusztus hó 22-én.

Matkovits Lajos,

főszolgabíró.

3—3

Heindlhofer Róbert Zomborban.

Keill Alejos-féle

Padlózat-fényezés

Bécsből

(Glasur)

legkifutóbb mázólszer pulva padló számára. 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr., 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 kőcsőg ára 68 kr.

Mindenkor kapható:

Heindlhofer Róbertnél Zomborban.

Tanítói pályázat.

A bajmoki róm. kath. népiskolánál egy ideiglenes tanítói állás üresedésben van. Járandósága évi 450 frt készpénz és 4²/₃-ed hold (á 1200 □ öllel) szántóföld, mely az idei bérelt szerint kitesz 70 frtot. A megválasztott tanító köteles a mindennapi és ismétlő tanulókat tanítani. Tanítási nyelv: magyar, de a ki a német, vagy bunyevác nyelvben is jártas, az előnyben részesül. A kellően felszerelt kérvények **szeptember hó 15-ig** a bajmoki róm. kath. iskolaszékre címezve nagys. Matusich Mátyás prépost-urhoz Szabadkára küldendők, a választás pedig szeptember hó 17-én leend. A megválasztott állását azonnal tartozik elfoglalni és ha netalán az ittműködési ideje alatt egy rendes tanítói állás megüritül és ha az illető szorgalmas, úgy megválasztatása biztos leend. Csak okleves tanítók pályázhatnak.

Bajmokon, 1893. szeptember hó 3. án.

Kukity Mihály,

Matkovich Bertalan,

iskolaszéki jegyző.

plébános és iskolaszéki elnök.

Kiadó lakás.

Radisics-utca 110. szám alatt egy 3 szoba, pince és mosókonyhából álló lakás f. évi november hó 1-től kiadó. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos

Cselyuszka Antal,

Zrinyi-utca (Tárczay-féle házban).

Zombor, Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Pályázat.

Szonta községében üresedésben levő I. és II. ik osztályú róm. kath. hitfelekezeti német-magyar tannyelvű esetleges előléptetés esetén üresedésbe jövő I. és II. ik osztályú dalmát tannyelvű néptanítói állásra **folyó évi szeptember hó 25-ig** ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állás jövedelme 450 frt készpénz 6 öl lágý hasábfá és szabad lakás.

Előléptetés esetén az új tanító fizetése 232 frt 50 kr készpénz, 11⁴/₃ katasztrális tagosított szántóföld adóteherrel (első évben 1893. október hó 1-től 1894. október 1-ig ennek bérelte 225 frt), 22.75 köbméter lágý hasábfá és szabad lakás. A folyamodványok a szontai róm. kath. iskolaszékre címezve nt. Garay József esperes urnak Doroszlóra küldendők.

Az ismétlő iskola tanításáért külön díj nem jár. Ezen állás folyó évi október hó 1-én foglalandó el Szonta, 1893. augusztus hó 30-án.

3—2

Az iskolaszék.

Hirdetmény.

Van szerencsém a t. község becses tudomására hozni, hogy az eddigi **Török és Haasz** cégből kiléptem és hogy a saját nevem alatt önálló üzletet nyitottam.

Elvállalok mindennemű **disz- és szobafestő, mázólsó és aranyozási munkálatokat**, — továbbá **ház homlokzat díszítéseket** (sgraffito), **vízüvegfestést** (Wasserglas) a legmérsékeltbb árak mellett.

Megrendeléseket a leggyorsabban és legpontosabban eszközölök.

Zomborban, 1893. évi augusztus hó 30-án.

Tisztelettel

Haasz Gyula,

szobafestő és mázólsó.

(Szelenecse, Bástya-utca 151. szám.)

2—2

2999. szám.

Faeladási hirdetmény.

Az apatini m. kir. erdőhivatal részéről ezenel közhírré tétetik, hogy a bezdáni, apatini, doroszlói és palánkai m. kir. erdőgondnokságokhoz tartozó 1894. évi kemény és lágý vágások fájának tövöni kihasználása felsőbb jóváhagyás fentartása mellett **folyó évi szeptember hó 28-án délelőtt 9 órakor** az alulirt erdőhivatal irodájában nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek eladatni fognak.

Az árverési és szerződési feltételek, valamint az egyes vágások részletes becslési, illetőleg kiáltási ára az alulirt erdőhivatálnál és az illető erdőgondnokságoknál a szokásos hivatalos órákban megtudhatók.

Apatin, 1893. szeptember hóban.

M. kir. erdőhivatal.

6704. szám.

kig. 1893.

Hirdetmény.

Déronya községben üresedésben levő s 250 frt évi fizetéssel javadalmazott végrehajtói állásra pályázat nyitattik.

Felhivatnak a pályázni óhajtok, hogy ez iránti szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **folyó évi szeptember hó 20-áig** ezen szolgabiróságnál nyújtsák be.

Hódsághon, 1893. évi augusztus hó 26-án.

Főszolgabíró ur szabadságon:

Hipp Dezső,

szolgabíró.

3—3

XVI. évfolyam

ELŐFIZETÉS
Egész évre . . . 6 frt.
Fél évre . . . 3 frt.
Negyed évre 1 frt.
A lap szellemi
illető küldemény
szerkesztőnek, any
a laptulajdonosnak
küldendő.

Egyes szám ára 10

A zombori po

Zom

Első rendű fontosnak: miként fog el polgármesteri szék

Hosszas kombináció egész légiójának felközsége ugy látszik ritka egyértelműséggé székre: Schlagetter mélyében.

Az intező köröknek csakugyan nem v nem járt el a polgármért különös gondossággal.

Politikai tekintet társadalmának közhangy hogy a leendő polg egyes osztályok vagy az egész község jel

Köztudomásu, h tagok nagy részének a megkérdetettek

Természeteszerűg vonatkozó első komol tanács egyes tagjaira szélve azon jelöltekről, időre szárnyra kapta, a molságra számot tarth

Komoly jelöltekné Péter, Thurszky Jenő nokokat és dr. Falcion köré csoportosultak a v nácsonk mindegyikének társadalmi érdemei s épe a legelsőik, kik a közhan szemben ki akarták pul

dor hosszabb időn ke már a városnak, — a tásnál pedig csak két ségben s városunk egyi tagja, így tehát ő is b binációba.

Előre bocsájtottuk vánatos épen Zomborban a polgármester ne ádáz sengés útján nyerje el s

A „BÁCSKA

Ki-kí nézek ablakon
Zug kint az „ár”
Lót-fut alá s fel a
Már kit a hogy e
Sohajta nyög fel a
Sítók kél a más
Földre szegve szemé,
Égnek mered am

Kinek-kinek más a
Terhe súlyosb, se
Dactól fásult lelke en
Mig amannak szí
Ez megadva hordja
Amaz zokszó mellé
De a harc, a küzdél
A létérti örök haj

S ha elbukik így az
Műljök közül itt-ot
Ésre vajjon ki venné
Van egy, vagy ninc
Az óceán apad, dagad
S megmondani ki t